

49-й Тиждень міжнародного кіно у Вальядоліді (SEMINCI) проходив під знаком «напередодні», що, однак, ніяк не позначилося на високому рівні цього добре відомого в Європі та світі іспанського кінофестивалю. За фестивальний плакат було обрано цього разу твір Томаса Харта Бентона «Голлівуд», написаний у 1937 році. Актори театру «Кальдерон» — епіцентру фестивалю — під час відкриття спробували оживити на сцені цей сконцентрований вияв кіношного дійства, що засобами живопису подавав декілька знімальних майданчиків відразу. А після церемонії закриття Тижня акторам того самого скетчу довелося «розпорошитися», залишаючи місце лише двом, що вивезли на сцену велику золоту цифру 50.

ВАЛЬЯДОЛІД-49

Ольга Скоморощенко

За 9 днів роботи SEMINCI (з 22 по 30 жовтня) було показано 248 стрічок різних жанрів і різної тривалості з усіх кінців світу. Поруч з офіційною віднедавна з'явилася теж конкурсна програма «Місце зустрічі», куди увійшло 57 повно- і короткометражних ігрових фільмів. Цікавим починанням є «Бачення Європи»: 25 режисерів із 25 країн-членів ЄС, маючи однаковий бюджет, створили 25 п'ятихвилинних ігрових фільмів, дія яких відбувається сьогодні або в недалекому майбутньому. Документальна програма «Період історії» виявила екстраординарне розмаїття цього виду кіномистецтва, представленого 24 фільмами. Європейський координаційний центр кінофестивалів завершив цього року свій проект «Docs in Europe-3» показом 5 коротких і 5 повнометражних документальних фільмів з Австрії, Ірландії, Люксембурга, Чеської Республіки та Іспанії. Остання була представлена в тому числі відомою документальною стрічкою Луїса Бунюеля «Земля без хліба» (1932), яка зберігає голос самого Бунюеля, котрий розповідає про надзвичайно драматичну долю одного з глухих регіонів країни (провінції Саламанка), порівняно з якою хіба що голод 1933 року в Україні міг би видатися страшнішим.

Дві ретроспективи, або як їх тут називають — цикли показу фільмів, були присвячені режисерам Амосу Гітаю (Ізраїль) та Іманолі Урібе (Іспанія). Перший цикл (11 ігрових і стільки ж документальних стрічок) доповнювався фотовиставкою Амоса Гітая, створеною на основі кадрів з його ж таки фільмів за допомогою спеціальної техніки (цифрове фото з напленням фарб). Посвята гуманістично спрямованому, дуже шідному митцю з країни Дон Кіхота Іманолу Урібе складалася з 22 стрічок. До 14 найкращих ігрових, створених протягом цього року, потрапили фільми: «Сьомий день» Карлоса Саури, «Кармен» Вісенте Аранда (спільне виробництво з Великобританією та Італією), «Життя, що на тебе чекає» Мануеля Гутьєрреса Арагона. І нарешті «Погане виховання» Педро Альмодовара, котрий не був присутній на фестивалі, на відміну від Аранди, Арагона і багатьох інших режисерів молодшого покоління, для яких було важливо особисто представити свої фільми у програмі «Іспанське кіно» і безпосередньо поспілкуватися з глядачем. Запам'яталася сцена з фільму з інтригуючою назвою «Слабкість більшовика», коли середніх літ дисертант з історії пояснює юній дівчині, хто такі більшовики: «Це ті, хто спершу вирішили повбивати всіх багатіїв, а потім почали вбивати всіх підряд...» Лишається тільки дивуватися, чому нікому з наших творців не

спало на думку таке визначення, яке зробили автори сценарію цього фільму Лоренсо Сільва і Мануель Мартін Куенка (він же режисер-постановник).

Запрошеною країною була цього разу Швейцарія, яка прийняла естафету від Бельгії. Було представлено по 15 повно- і короткометражних фільмів. Крім того, Китай цього разу у Вальядоліді показував 8 стрічок так званої шостої генерації, що виникла у 90-х роках. Але найголовнішою подією позаконкурсних програм для багатьох стала поява ВДІКу як першої кіношколи світу. Її представляли ректор Олександр Новиков і віце-ректор Тетяна Сторчак, які привезли 17 дипломних робіт своїх випускників (1958 – 2002 роки). Серед них – роботи Андрія Тарковського, Елема Климова, Кіри та Олександра Муратових, Рустама Хамдамова, Микити Михалкова, Василя Пічула, Івана Охлобистіна, Олександра Ламакіна, Юлії Колесник, Олександра Горновського та інших. В особистій бесіді з директором Тижня міжнародного кіно Фернандо Лара я нагадала про існування кіношколи в Києві, про те, що Олександр Довженко — це наш режисер, ім'я якого носить Національна кіностудія, що у 1998 році, коли ми зустрілися на кафедрі кіно Вальядолідського університету, йшлося про можливі ретроспективні покази. Він відповів, що про це пам'ятає. До речі, організатори SEMINCI не забули про власну кіношколу в Мадриді ЕСАМ, показавши її роботи за 2004 рік. Отже, панорама Тижня цього разу виявилася досить розмаїтою, хоч, звичайно, в центрі уваги всіх залишалась перш за все офіційна програма і кожен вважав своїм обов'язком подивитись романтично-ностальгійний «2046» Вонг Кар Вая, «Bin Jip», або як тут його називали «Залізо-3» Кім Кі-дука, «Життя — це диво» Еміра Кустуріци. Несподівано вразила робота молодої данської режисерки Аннетте К.Олесен «У твоїх руках» — глибиною осягнення етичних проблем на тлі не зовсім для цього звичному: жіночої в'язниці. Цей фільм пройшов одним із перших на фестивалі, але відразу стало зрозуміло, що йому судився один із головних призів SEMINCI.

Міжнародне журі офіційної програми Тижня нараховувало сім представників різних кінопрофесій із різних країн. Очолював його Роберт Гедігян, французький режисер, сценарист і продюсер вірменського походження, що на 45-му Тижні у 2002 році отримав «Золотий колосок» за «Селище спокійне». Під час церемонії закриття цей «завсідник» фестивалю пожалкував, що присутній на цьому прекрасному кінофорумі усього лише(!) як голова журі, а не як учасник.

■ Кадр з фільму «Порожній будинок». Режисер Кім Кі-дук. Південна Корея.

НАГОРОДИ:

«Золотий колосок»: «Порожній будинок» (Південна Корея), режисер Кім Кі-дук.

«Срібний колосок»: «Приватний маєток» (Італія), режисер Саверіо Костанцо.

Спеціальний приз журі: «У твоїх руках» (Данія), режисерка Аннетте К.Олесен. За блискучий сценарій, економність засобів, визначне акторське виконання і постановку моральної дилеми, що передається глядачам.

Премія Пілар Міро найкращому новому режисеру: «Доставка хорошого життя» (Аргентина-Франція), Леонардо ді Чезаре.

Найкращий актор — Рікардо Дарін за «Луна де Авельянеда» (Аргентина-Іспанія), режисер Хуан Хосе Кампанелла, найкраща актриса — Пілар Бардем за «Дорога Марія» (Іспанія), режисер Хосе Луїс Гарсія Санчес.

Премія за кращу операторську роботу: Крістофер Дойль, Лай Ю Фай, Кван Пун Леунг за «2046» (Китай-Франція), Вонг Кар Вай.

Премія FIPRESCI за п/м фільм: «2046», режисер Вонг Кар Вай, за к/м — «Погляд Мікельанджело» (Італія), Мікельанджело Антоніні.

Серед інших членів журі були: Шиям Бенегал — режисер і продюсер з Індії, Хуан Антоніо де ла Ріва — режисер, сценарист і продюсер з Мексики, Сусанна Фортес — письменниця й кінокритик із Іспанії, Хосе Марія Отеро — продюсер кіно і телебачення з Іспанії, Літа Стантік — продюсер і режисерка з Аргентини, Рудольф Томе — кінокритик і продюсер з Німеччини.

Премію найкращій актрисі Пілар Бардем отримував її син Хав'єр, племінник Хуана Антоніо Бардема, який у 1982 році знімав на кіностудії ім.Довженка деякі епізоди для свого фільму «Попередження». Поява на фестивалі Хав'єра, який, за одностайної думки як критиків, так і режисерів, є найкращим сучасним іспанським актором, стала подією. Далекий від будь-якої «зірковості», щасливий Бардем-син висловив подяку «усім жінкам, що боролися за нашу свободу і гідність». Церемонія нагородження і закриття фестивалю тривала майже до ранку.

Вальядолід.

ХІХОН-42: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ НЕЗАЛЕЖНОГО КІНО

Ольга Скоморощенко

42-й Міжнародний кінофестиваль у Хіхоні (Іспанія), що відбувся з 25 листопада по 3 грудня 2004, цілком відповідав своїй головній меті: бути «місцем зустрічі молодого кіно, в якому беруть участь активні молоді кінематографісти, залюблені у неспокій пізнання найбільш новаторського кіно і які вивчають нові тенденції кіномови».

Останнім часом Хіхонський МКФ отримав ще одну назву завдяки своїй зорієнтованості на молоде незалежне кіно — «іспанський Санденс».

Почався кінофестиваль у Хіхоні в 1963 році як фестиваль кіно і телебачення для дітей. Дитяче журі, яке з'явилося 1965 року, існує і дотепер. Головний театр міста Ховельянос на 1150 глядацьких місць, епіцентр фестивалю, зранку щверть заповнюється галасливими школярами, що мають визначити найкращий повнометражний фільм. Цього разу на їхній суд було представлено 10 повнометражних фільмів під загальною назвою «Enfants terribles».

З 1977 Хіхон офіційно став Міжнародним кінофестивалем для юнацтва. Далі кінофестиваль продовжував шукати своє обличчя, аж доки в його долі стався вирішальний поворот, коли до керівництва прийшов Хосе Луїс Сієнфугос (дослівно: сто вогнів), який і нині лишається його директором. Від свого 33 числа МКФ у Хіхоні рішуче повернув у бік молодого незалежного кіно. Ще однією яскравою рисою фестивалю стали паралельні заходи: зустрічі з професіоналами кіно, телебачення, письменниками, різноманітні музичні

концерти, що супроводжуються фієстами, які тривають до світання і, зрозуміло, набули великої популярності серед молоді.

У програмі 42-го фестивалю — ретроспективи таких кіномитців, як Лукас Модіссон, Пітер Воткінс і Цай Мінг-лянг, а також цикл «У Голлівуді і поза ним. Незалежна традиція американського кіно» та інші. І все це супроводжувалося відповідними книжками, виставками, вшануванням і різноманітними концертами.

Найбільшу полеміку на фестивалі серед конкурсних 17 стрічок викликав повнометражний фільм «4» 29-річного режисера з Росії Іллі Хржановського.

Під час прес-конференції, що відбулася після показу, Хржановський запевнив, що нікого не хотів провокувати, але, очевидно, саме це досягається показом реалій нинішнього російського села, які вражають західного глядача станом за непаду і виродження. Фільм Геннадія Сидорова «Старі ба-